

شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش ایران

فاطمه آقارضی^۱ - وحید شجاعی^{۲*} - محمد حامی^۳

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران. ۲. دانشیار، گروه مدیریت ورزشی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران. ۳. دانشیار، گروه مدیریت ورزشی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران
(تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۳/۳۰، تاریخ تصویب: ۱۴۰۱/۱۱/۰۱)

چکیده

ارزش‌ها و اخلاقیات حرفه‌ای لازمه‌ی رشد و توسعه سازمان محسوب می‌شوند و نبود پایبندی به ارزش‌های اخلاقی، پیامدهای منفی بسیاری برای سازمان‌های ورزشی به دنبال دارد. در همین راستا پژوهش حاضر با هدف شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش ایران، انجام شد. پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی است که به شیوه کیفی با استفاده از رویکرد پدیدارشناسی توصیفی انجام گرفت. جامعه هدف، خبرگان مرتبط با موضوع بودند که در نهایت ۱۶ نفر انتخاب شدند. نمونه‌گیری به شیوه هدفمند بود. جهت تعیین روایی و پایایی در روش تحقیق کیفی از معیارهای اعتبار، انتقال‌پذیری، قابلیت اعتماد و تأییدپذیری استفاده شد. عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش ایران را ۵۰ مضمون فرعی در قالب ۶ مضمون اصلی: عوامل فردی، عوامل سازمانی، عوامل محیطی، عوامل فرهنگی، عوامل آموزشی و عوامل حقوقی، تشکیل می‌دهند. مفاهیم به دست آمده در این پژوهش اخلاق حرفه‌ای مدیریت ورزش کشور ایران، کمک شایانی می‌کند و می‌بایست مورد توجه مدیران ذیربط قرار بگیرد. در دستیابی به محیط اخلاقی و توسعه اخلاق حرفه‌ای مدیریت ورزش کشور ایران، کمک شایانی می‌کند و می‌بایست مورد توجه مدیران ذیربط قرار بگیرد.

واژه‌های کلیدی

اخلاق حرفه‌ای، عوامل فردی، مدیریت، ورزش.

مقدمه

ویژگی‌ای که نشان دهنده درستی، اصالت، وفاداری به تعهدات، صداقت است. نقطه مقابل این دروغ، فریب، ریا است. حفظ قواعد اخلاقی (هنجارها) باعث افزایش نفوذ اخلاق ورزش و مسئولیت همه مسئولین در قبال رفتارشان می‌شود و به لطف جذابیت بی‌حد ورزش برای همه افراد و سازمان‌های ورزشی، به بهبود فضای اخلاقی کمک می‌کند (۶). یکی از اساسی‌ترین اصول در ارتباطات سالم و اثرگذار در میان مدیران رعایت اصول اخلاقی و توسعه اخلاق در بین آنها می‌باشد؛ ضعف در اخلاق حرفه‌ای باعث کاهش ارتباط و افزایش خسارت در سازمان‌ها می‌شود و مدیریت بر روی کنترل‌های گذشته تکیه می‌کند (۷). در سازمان‌ها؛ اخلاق به‌عنوان یکی از مهمترین متغیرهای موفقیت سازمان‌ها شناخته شده است و حاکمیت اخلاق حرفه‌ای می‌تواند کمک قابل‌توجهی به سازمان در جهت کاهش تنش‌ها و دستیابی به اهداف داشته‌باشد و از این رو داشتن اخلاق حرفه‌ای در سازمان‌ها به‌عنوان یک موضوع وجود دارد. یک مزیت رقابتی از سوی دیگر، نقش اخلاق در اعمال و رفتار، در تصمیم‌گیری‌ها و انتخاب‌ها و در نگرش‌ها و ارتباطات مهم و تعیین‌کننده است. اگر ارزش‌های اخلاقی در جامعه و سازمان‌های آن درونی نشود، نه قانون، نه تلاش و تدابیر دولت و نه ابزار و سازوکار دیگری عمل می‌کند (۸). رعایت اخلاق حرفه‌ای توسط مدیران به‌عنوان یکی از مهمترین متغیرهای موفقیت سازمان‌ها محسوب می‌شود. در دهه‌های اخیر، مدیران سازمان‌ها به اهمیت تزریق اخلاق حرفه‌ای به شریان‌های حیاتی سازمان‌ها پی‌برده‌اند و اکنون به‌خوبی دریافته‌اند که عنصر اخلاق یکی از عوامل ثبات سازمانی و دستیابی به اهداف نهایی آن است. همچنین یکی از اساسی‌ترین اصول ایجاد ارتباط سالم و مؤثر در بین کارکنان سازمان‌ها، رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای است (۹).

نهادینه کردن فرآیند فرهنگ رفتاری اخلاقی در ورزش از اینرو اهمیت دارد که بیشترین محصول ورزش از نوع ارائه

منابع انسانی نقش مهمی در رشد و توسعه سازمان داشته و مدیریت سازمان به‌عنوان مهم‌ترین رکن آن، موضوعی مهم است که اصلی‌ترین نقش را در استفاده از ظرفیت کارکنان دارد (۱). در همین راستا موضوع اخلاق حرفه‌ای در مدیریت سازمان‌های ورزشی نقش مهمی دارد (۲). اخلاق حرفه‌ای موضوعی داغ در جامعه امروزی به خصوص در بخش‌های تجاری و شرکت‌های بین‌المللی است. اخلاق حرفه‌ای برای هر سازمانی برای ایجاد و تداوم فرهنگ قوی و اخلاقی در بین کارکنانش ضروری است. بنابراین، مدیران باید نه‌تنها بر روی دستیابی به اهداف شرکت و در عین حال تقویت روابط کاری معنادار، بلکه بر تشویق رفتار اخلاقی در بین کارکنان نیز تمرکز کنند (۳). یکی از موارد اساسی در بخش حرفه‌ای‌گری اخلاق و مولفه‌های وابسته به آن است. امروزه اخلاق به‌عنوان یکی از مولفه‌های کلیدی در موفقیت سازمان‌ها شناخته شده است. مدیران و مسئولین سازمان‌ها برای ایفای نقش خود علاوه بر توجه به قوانین حاکم بر رهنمودهای اخلاقی و ارزشی توجه داشته تا هماهنگی و وحدت در حرکت و کاهش تنش و توفیق در به تحقق رسیدن اهداف سازمانی است (۴). مسئولیت اجتماعی سازمان‌ها اغلب به چهار زیر نظام اقتصادی، حقوقی، اخلاقی و مسئولیت عمومی (نوع دوستی و خیریه) تقسیم می‌شود که به‌صورت داوطلبانه انجام می‌شود؛ این امور نشان دهنده تعهد سازمان‌ها، مدیران، کارکنان و سایرین به حداکثر رساندن منافع و به حداقل رساندن هزینه‌های اجتماعی است (۵).

اخلاق در ورزش به‌عنوان یک اصطلاح در زندگی روزمره به قواعد نانوشته رفتار افراد در ورزش تلقی می‌شود و از این نظر از فرض روابط عادلانه در همه عرصه‌های ورزش شروع می‌شود. صداقت یکی از ارزش‌های اساسی انسان است،

خدمات است. امروزه سازمان‌های ورزشی بسیار گسترده هستند، بدیهی است که با پیچیده‌تر شدن سازمان‌ها و ارتقا ارتباطات اجتماعی و ارتباط آن با ورزش (۱۰)، مفهوم اخلاق و مدیریت اخلاقی برای متخصصان اهمیت ویژه‌ای پیدا کرده است (۱۱). مدیران و کارکنان سازمان‌ها برای انجام امور سازمانی خود علاوه بر معیارهای سازمانی و قانونی نیازمند مجموعه‌ای از رهنمودهای اخلاقی و ارزشی هستند که آنها را در رفتارها و عملکردهای سازمانی یاری رساند و نوعی هماهنگی و وحدت رویه را در حرکت به سمت مطلوب جمعی یاری دهد. سطح اخلاقی سازمان برای قرار دادن ارزش‌های اصلی مانند؛ امانت‌داری، عدم تبعیض، صداقت، اعتماد متقابل، عدالت، احترام به حقوق ذی‌نفعان سازمان و در نظر گرفتن منافع ذی‌نفعان در سیاست‌ها، برنامه‌ها، اقدامات و تصمیمات اشاره دارد (۱۲). در سازمان‌های ورزشی نیاز است که مدیران روابط غیررسمی و رو در رو با کارکنان داشته باشند؛ مدیران نیاز است که احساسات زیر دستان خود آسیب نزنند و در هر شرایط باید بتوانند رفتارهای اخلاقی و مؤدبانه‌ای از خود بروز دهند. بنابراین مدیران با ایجاد بسترهای مناسب برای عوامل انسانی بایستی بتوانند حس مسئولیت‌پذیری و تعهد کامل در حرفه‌ای خود به کار ببرند (۱۳). از آنجا که اخلاق کاری تحت‌تأثیر هنجارهای مربوط به کار قرار دارد و از تعامل بین هنجارهای مرتبط با کار و ارزش‌های اخلاقی حرفه‌ای ایجاد می‌شود، بنابراین ضروری است که مدیران ارشد از فعالیت‌های کاری که کارکنانشان در آن درگیر هستند و همچنین از ارزش‌های اخلاقی حرفه‌ای کارکنانشان اطمینان حاصل کنند (۱۴). همچنین مطابق یافته اغولور و اغولور (۲۰۲۰) رعایت اصول اخلاقی حرفه‌ای در انجام وظایف رسمی بر اثربخشی و بهبود عملکرد، مؤثر است (۱۵). مندعلی زاده (۱۳۹۹) در مطالعه خود اظهار می‌کند که منظور نهادینه کردن اخلاق در ورزش ایران بایستی بین

نهادهای ورزشی هم افزایی صورت گیرد و همچنین به الگوهای نقش مانند ورزشکاران برجسته و ستارگان ورزشی از طریق مشارکت رسانه‌های گروهی توجه ویژه شود. همچنین در مطالعه مذکور از تغییر سیستم تنبیه و پاداش به عنوان یک مؤلفه اثرگذار در نهادینه شدن اخلاق در ورزش نام برده شده است (۱۶). قربانی و همکاران (۱۳۹۸) نیز در مطالعه خود اظهار داشتند الگوی مفهومی ارزش‌های اخلاقی در ورزش ایران در بردارنده سه مؤلفه ارزش‌های فردی (همچون ایمان، تهذیب نفس، صبر و شکیبایی)؛ ارزش‌های تعاملی و بین فردی (همچون احترام، همدلی، تیم‌گرایی) و ارزش‌های ساختاری (مانند قانون‌مداری، عدالت، مردم دوستی) است. از نظر آنان این مؤلفه‌ها می‌توانند به عنوان مبنایی جهت توسعه ارزش‌های اخلاقی در بین ورزشکاران، مربیان، داوران و کادر مدیریتی و اجرایی ورزش مورد استفاده قرار گیرند (۱۷). در مطالعه پورعبدی و همکاران (۱۴۰۲) حوزه‌های مختلف اخلاق در ورزش ایران از نظر پژوهشی گسترده دانسته است و شامل اخلاق سازمانی، اخلاق پژوهشی، اخلاق ورزشی، اخلاق اقتصادی و اخلاق رسانه‌ای محوربندی شده است. در مطالعه مورد اشاره اخلاق قانونی، اخلاق نیروی انسانی در ورزش و حفظ و ترویج ارزش‌های اخلاقی در سازمان از مؤلفه‌های اخلاق سازمانی برشمرده شده است. همچنین اخلاق دین‌محور، اخلاق سیاسی، اخلاق اجتماعی و فرهنگ ورزش نیز از ابعاد مهم اخلاق ورزشی اشاره شده است. در مطالعه مذکور اخلاق مالی و بازاریابی در ورزش مولفه‌های اخلاق مالی در ورزش و همچنین، پیشگیری از فساد مالی در ورزش از طریق نقش‌آفرینی رسانه‌ها و افزایش سواد رسانه‌ای در عرصه رسانه و ارتقاء آگاهی جامعه ورزش نسبت به محتوای انواع رسانه‌ها، از ابعاد مهم اخلاق رسانه‌ای برشمرده شده است (۱۸). به‌طور کلی، مدیریت به‌عنوان یک حوزه مهم در دنیای ورزش، نه تنها به مهارت‌ها و دانش تخصصی نیاز دارد،

ورزشکاران و هواداران (در مجموع ۱۶ نفر) بودند. نمونه گیری به شیوه هدفمند بود. در انتخاب نمونه‌های پژوهش از افرادی استفاده شد که با موضوع مورد مطالعه پژوهش ارتباط مستقیمی داشتند.

جهت تعیین روایی و پایایی در روش تحقیق کیفی از معیارهای اعتبار، انتقال‌پذیری، قابلیت اعتماد و تأیید پذیری استفاده شد. به‌منظور اعتبار بخشی، متن مصاحبه‌ها و روش کدگذاری برای چند نفر از مشارکت‌کنندگان و چند استاد رشته مدیریت ورزشی ارسال و نقطه نظرات آن‌ها اعمال شد. به‌منظور انتقال‌پذیری، گزارش همه مراحل پژوهش، ویژگی‌های جمعیت شناختی نمونه‌ها صورت گرفت. برای بررسی پایایی از روش توافق درون موضوعی دو کدگذار استفاده شد. دو کدگذار متخصص در رشته مدیریت ورزشی و آشنا به روش کدگذاری، مصاحبه‌ها را کدگذاری کردند و درصد توافق بین دو کدگذار با استفاده از فرمول زیر، ۸۱٪ به‌دست آمد؛ که با توجه به اینکه این میزان بالای ۶۰ درصد است، پایایی پژوهش مورد تأیید قرار گرفت. نتایج در جدول ۱ نشان داده شده‌است.

$$\text{درصد پایایی} = \frac{۲ \times \text{تعداد توافقات}}{\text{تعداد کل کدها}} \times ۱۰۰$$

بلکه ارزش‌ها و اخلاقیات حرفه‌ای نیز باید در آن مورد توجه قرار گیرند چراکه نبود پایبندی به ارزش‌های اخلاقی، پیامدهای منفی بسیاری برای سازمان‌های ورزشی به‌دنبال دارد. به طور مثال یکی از مسائل اخلاقی مهم در ورزش ایران می‌توان به درگیری‌ها و پرخاشگری هواداران فوتبال اشاره کرد که در برهه‌های زمانی مختلف تکرار می‌شود. در بسیاری از این موارد این پرخاش‌ها به واسطه تحریکی است که از سوی مدیران یا بازیکنان یا رسانه‌ها قبل از مسابقه ایجاد می‌شود. از اینرو اخلاقیات حرفه‌ای در مدیریت ورزش شامل ارزش‌ها، رفتارها و تصمیم‌گیری‌هایی است که مدیران و مسئولان ورزشی باید به آن‌ها پایبند باشند. همچنین مرور پژوهش‌های گذشته نیز نشان داد، با توجه به گسترده بودن ابعاد اخلاق در ورزش بسیاری از عوامل کارآمد در ارتباط با اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش، ناشناخته باقی مانده‌اند که در همین راستا پژوهش حاضر به‌دنبال شناسایی آن و پاسخ به این سؤال است که عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش ایران کدامند؟

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی است که به شیوه کیفی با استفاده از رویکرد پدیدارشناسی توصیفی انجام گرفت. در این پژوهش هدف، شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش ایران بود و به همین جهت از روش پدیدارشناسی و به‌منظور واکاوی داده‌های مصاحبه از شیوه کلایزی (۱۹۷۸) استفاده گردید. جامعه هدف مورد مطالعه پژوهش را اعضای هیئت علمی دانشگاه در گروه مدیریت ورزشی، مدیران ارشد وزارت ورزش و جوانان، مدیران ارشد فدراسیون‌های ورزشی، مدیران ارشد باشگاه‌های ورزشی، مربیان ورزشی،

جدول ۱. نتایج بررسی پایایی دو کدگذار

شماره مصاحبه	تعداد کل کدها	تعداد توافقات	تعداد عدم توافقات	درصد پایایی
۳	۲۰	۸	۴	۸۰
۹	۲۱	۹	۵	۸۵/۷۱
۱۵	۱۸	۷	۴	۷۷/۷۷
کل	۵۹	۲۴	۱۳	۸۱/۱۶

یافته‌ها

با تجزیه و تحلیل یافته‌های حاصل از اطلاعات مشارکت کنندگان در پژوهش، عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش ایران را ۵۰ مضمون فرعی در قالب ۶ مضمون اصلی: عوامل فردی، عوامل سازمانی، عوامل محیطی، عوامل فرهنگی، عوامل آموزشی و عوامل حقوقی، تشکیل می‌دهند. نتایج در جدول ۲، نشان داده شده است.

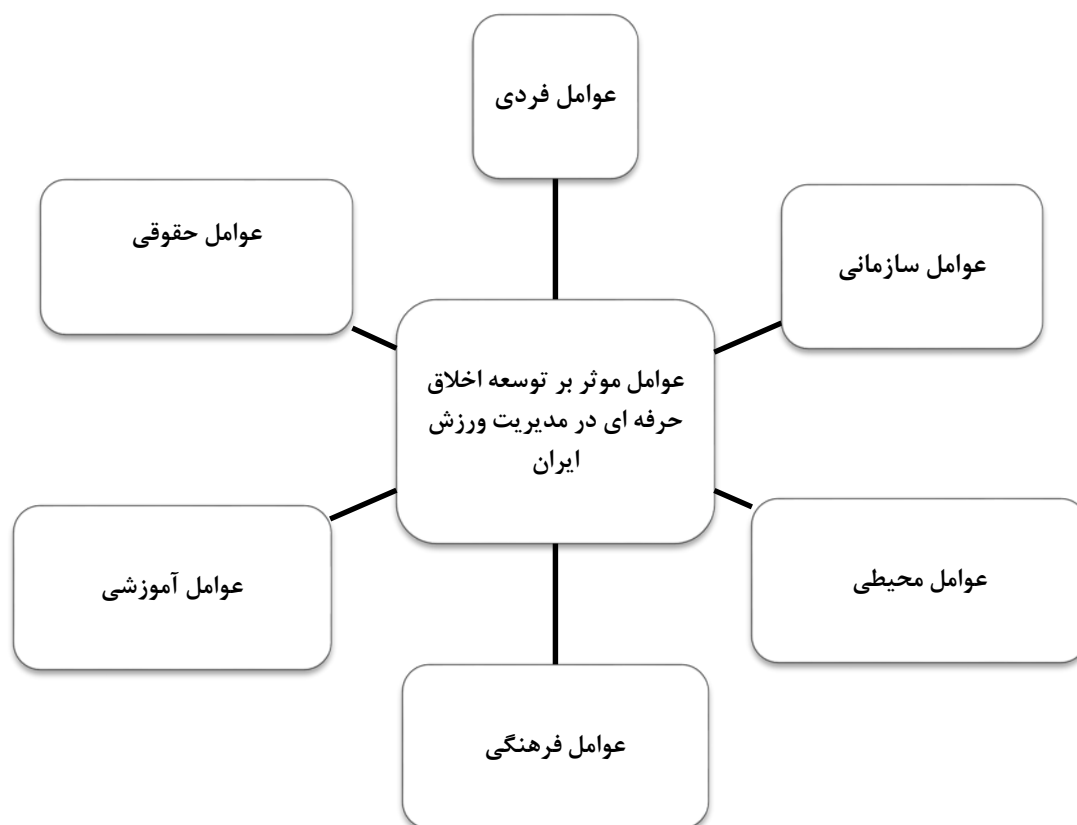
برای تأییدپذیری، چند نفر استاد مدیریت ورزشی و کارشناسان حوزه مربوط که خارج از فرآیند پژوهش بودند، همه مراحل پژوهش را بازبینی کردند و نقطه نظرات آن‌ها اعمال شد. ابزار جمع‌آوری داده‌ها مصاحبه نیمه‌ساختار یافته با پرسش‌های باز بود. مدت زمان مصاحبه‌ها بین ۳۰ تا ۴۵ دقیقه بود. در نهایت تمامی مصاحبه‌ها به دفعات گوش داده شد و محتوای حاصل از آن به صورت کلمه به کلمه در محیط و ورد تایپ شد. سپس مراحل کدگذاری در نرم‌افزار مکس کیودا نسخه ۲۰ انجام شد.

جدول ۲. عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش ایران

مضمون اصلی	مضامین فرعی
عوامل فردی	اخلاق و رفتار مناسب مدیران
	تمایل فرد به انجام تصمیم‌گیری اخلاقی
	رعایت انصاف در تصمیمات
	رعایت صداقت در تصمیمات
	احترام به دیگران
	برخورداری از دانش و آگاهی کافی در زمینه اخلاق حرفه‌ای
	رعایت حقوق کارکنان و عدالت در اجرای قراردادها
	رفتار منصفانه و به‌دور از تبعیض با کارکنان
	تشخیص راه‌حل‌های اخلاقی و صحیح در مسیر شغلی
	تشخیص تضاد احتمالی با اصول اخلاقی
عوامل سازمانی	انعطاف‌پذیری اخلاقی و تعامل با نظرات و ارزش‌های متفاوت
	توانایی برقراری ارتباطات مؤثر و سازنده با کارکنان
	رعایت حریم شخصی و حقوق دیگران
	انتقادپذیری و خودارزیابی
	احترام به نوع فرهنگی
	انگیزه برای رشد و توسعه فردی
	سیاست‌های ترویج اخلاق حرفه‌ای در ورزش

	<p>قوانین ضد تبعیض جنسیتی و نژادی در ورزش</p> <p>توسعه فرهنگ سازمانی</p> <p>رهبری مبتنی بر اخلاق در سازمان</p> <p>برنامه‌های آموزشی و آگاه‌کننده از سوی سازمان‌های ورزشی</p> <p>ایجاد سیستم تشوق و پاداش در راستای ترویج رفتارهای اخلاقی</p> <p>ایجاد مکانیزم‌های شفافیت و حسابرسی در سازمان‌های ورزشی</p>
	<p>نقش رسانه‌ها در ایجاد اخلاق حرفه‌ای مدیریت ورزش</p> <p>نقش مسائل اقتصادی در پایبندی به اخلاق حرفه‌ای</p> <p>نقش فشار سیستمی نظیر: رشوه و تعارض منافع در اخلاق حرفه‌ای</p> <p>توجه به فرهنگ اجتماعی و ارزش‌های اخلاقی</p> <p>وجود سازمان‌ها و انجمن‌های مرتبط با اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش</p>
	<p>همکاری و احترام متقابل در جامعه ورزش</p> <p>تأثیر خانواده‌ها در ایجاد ارزش‌های اخلاقی</p> <p>اهمیت سیستم آموزشی و تربیتی در شکل‌گیری اخلاق حرفه‌ای</p> <p>اهمیت محیط کاری و همکاران در پایبندی به ارزش‌های اخلاقی ورزش</p> <p>وجود قوانین و مقررات فرهنگی</p> <p>نقش ارزش‌های بومی و محلی در پایبندی به ارزش‌های فرهنگی</p>
	<p>برنامه‌های آموزشی مرتبط با اخلاق حرفه‌ای در ورزش</p> <p>مشخص کردن مفاهیم اخلاق حرفه‌ای در ورزش</p> <p>آموزش اصول رفتار اخلاقی</p> <p>آموزش تعامل منصفانه با کارکنان</p> <p>آموزش روش‌های مدیریت حل بحران‌ها</p> <p>ایجاد کارگاه‌های تبادل نظر در خصوص مسائل اخلاقی در مدیریت ورزش</p> <p>ارائه مشاوره اخلاقی به مدیران ورزشی</p> <p>آموزش پیامدهای بروز رفتار اخلاقی در سازمان</p> <p>آشنایی با قوانین و مقررات اخلاقی در سازمان‌های ورزشی</p> <p>ارزیابی منظم عملکرد مدیران از لحاظ اخلاقی</p> <p>بازخورد سازمان‌محور و سازگار با اصول اخلاق حرفه‌ای</p>
	<p>ایجاد منشور اخلاقی رفتار کارکنان و مدیران در سازمان‌های ورزشی</p> <p>شفافیت در قوانین مالی و قراردادی</p> <p>قوانین مرتبط با ایمنی و سلامت کارکنان</p> <p>شفافیت در ارتباط با رفتارهای مورد انتظار سازمان</p> <p>رعایت اصول حقوقی و خلاقیت در قراردادهای ورزشی</p> <p>رسیدگی شفاف به تخلفات حقوقی کارکنان و مدیران سازمان‌های ورزشی</p>

در شکل ۱، الگوی نهایی پژوهش نشان داده شده است.

شکل ۱. عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش ایران

بحث و نتیجه‌گیری

اساساً مدیریت به‌عنوان یک حوزه مهم در دنیای ورزش، نه تنها به مهارت‌ها و دانش تخصصی نیاز دارد، بلکه ارزش‌ها و اخلاقیات حرفه‌ای نیز باید در آن مورد توجه قرار گیرند چراکه نبود پایبندی به ارزش‌های اخلاقی، پیامدهای منفی بسیاری برای سازمان‌های ورزشی به دنبال دارد. در همین راستا پژوهش حاضر با هدف شناسایی عوامل مؤثر بر اخلاق حرفه‌ای در ورزش ایران، انجام شد. بر اساس نتایج این مطالعه مضامین شناسایی شده شامل: عوامل فردی، عوامل سازمانی، عوامل محیطی، عوامل فرهنگی، عوامل آموزشی و عوامل حقوقی است. این یافته‌ها نشان از گستردگی ابعاد اخلاق حرفه‌ای دارد که با یافته‌های مطالعه پورعبدی و همکاران (۱۴۰۲) همسو است. در واقع در همه حوزه‌های اخلاق در ورزش شامل اخلاق سازمانی، اخلاق پژوهشی،

اخلاق ورزشی، اخلاق اقتصادی و اخلاق رسانه‌ای می‌توان برای اخلاق حرفه‌ای سهم قابل توجهی قائل شد. چراکه اساساً در پست‌های مدیریت ورزشی، مدیران با حوزه‌های مختلف اخلاقی تعامل دارند بنابراین سطح رعایت شده از اخلاق حرفه‌ای می‌تواند بر سایر حوزه‌ها اثر گذار باشد. به طور مثال در اخلاق سازمانی مولفه اخلاق قانونی و ترویج ارزش‌های اخلاقی در سازمان از جمله مؤلفه‌هایی است که مدیریت بر آن‌ها اثر بیشتری دارد (۱۸). بنابراین دخالت عامل‌های متعدد در شکل‌گیری اخلاق حرفه‌ای قابلیت توجیح دارد.

مطابق یافته‌ها اولین مضمون شناسایی شده در ارتباط با عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش ایران، عوامل فردی است. عوامل فردی در توسعه اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش نقش حیاتی دارند. انگیزه فردی

از جمله عوامل مهمی است که بر توسعه اخلاق حرفه‌ای تأثیرگذار است. همسو با این یافته در مطالعه قربانی و همکاران (۱۳۹۸) مؤلفه ارزش‌های فردی یکی از مقوله‌های اصلی در ترسیم الگوی مفهومی ارزش‌های اخلاقی در ورزش ایران برشمرده شده است. ایمان، توکل به خدا، تهذیب نفس، صبر و شکیبایی، اخلاص و نیک نیتی، تلاش، شجاعت، صبر، اعتماد و عزت نفس از جمله ابعاد و مفاهیم مرتبط با مقوله ارزش‌های فردی برشمرده شده است (۱۷). در تبیین یافته پژوهش می‌توان گفت انگیزه قوی و مستدام در قبال ارزش‌های اخلاقی مدیریت ورزش، فرد را ترغیب می‌کند تا رفتارها و تصمیم‌گیری‌های اخلاقی اصولی را اتخاذ کند و در تعاملات خود با دیگران به اخلاق حرفه‌ای پایبند باشد. ارزش‌ها نیز مهم‌ترین عامل در توسعه اخلاق حرفه‌ای هستند. ارزش‌هایی مانند راستی‌خواهی، عدالت، احترام به دیگران و توانمندی‌های اخلاقی دیگر، اساس اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش را تشکیل می‌دهند. فرد با پایبندی به این ارزش‌ها، می‌تواند محیطی سالم و اخلاقی را در مدیریت ورزش ایجاد کند. تصمیم‌گیری‌ها و رفتارهای فردی نیز بر توسعه اخلاق حرفه‌ای مؤثر هستند. تصمیم‌گیری‌هایی که با اصول اخلاقی سازگاری داشته باشند و رفتارهای فردی که بر پایه احترام، عدالت و شفافیت ایجاد شوند، می‌توانند به تقویت اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش کمک کنند.

دومین مضمون شناسایی‌شده عوامل سازمانی است. عوامل سازمانی نیز در توسعه اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش نقش بسیار مهمی دارند. در مطالعه قربانی و همکاران (۱۳۹۸) نیز بر ارزش‌های ساختاری به عنوان یک مقوله اصلی در شکل‌دهی ارزش‌های اخلاقی در ورزش ایران تأکید شده است. این ارزش‌ها دربردارنده مفاهیمی چون غیرت و عرق ملی، قانون‌مداری، نظم، عدالت، مردم دوستی،

مسئولیت‌پذیری و تعالی و رشد هستند (۱۷). از اینرو می‌توان گفت فرهنگ سازمانی از جمله عوامل مهمی است که بر توسعه اخلاق حرفه‌ای تأثیرگذار است. فرهنگ سازمانی که بر پایه ارزش‌ها و اصول اخلاقی ساخته شده باشد، محیطی را فراهم می‌کند که افراد به اخلاق حرفه‌ای پایبند باشند. ارتقای فرهنگ سازمانی اخلاقی از طریق ارتقای آگاهی و آموزش درباره اخلاق حرفه‌ای، تقویت مدیریت اخلاقی و تشویق به رفتارهای اخلاقی می‌تواند بهبود قابل توجهی در اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش به همراه داشته باشد. سیاست‌ها و رویه‌های سازمانی نیز نقش مهمی در توسعه اخلاق حرفه‌ای دارند. این سیاست‌ها و رویه‌ها باید ارزش‌ها و اصول اخلاقی را در مدیریت ورزش تأمین کنند و به کارکنان راهنمایی کنند تا در تصمیم‌گیری‌ها و اقدامات خود به اخلاق حرفه‌ای پایبند باشند. همچنین، ایجاد سیاست‌ها برای شناسایی و مداخله در موارد بی اخلاقی و تشویق به گزارش دادن تخلفات اخلاقی نیز می‌تواند به تقویت اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش کمک کند. رهبری اخلاقی نقش بسیار مهمی در ایجاد محیط کار اخلاقی دارد. رهبرانی که با اخلاق حرفه‌ای عمل کرده و ارزش‌ها و اصول اخلاقی را برای تیم و سازمان ترویج می‌کنند، می‌توانند الگویی برای سایر اعضای تیم باشند و به تقویت اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش کمک کنند. رهبران با به ارمغان آوردن ارزش‌ها و اصول اخلاقی در تصمیم‌گیری‌ها، رفتارها و تعاملات سایر اعضای گروه را الهام می‌دهند و از آنها انتظار رفتارهای اخلاقی دارند. محیط کار اخلاقی نیز می‌تواند تأثیر مهمی در توسعه اخلاق حرفه‌ای داشته باشد. ایجاد یک محیط کاری که از نظر اخلاقی سالم و عادلانه باشد، اعتماد و همکاری را تشویق می‌کند و به تقویت اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش کمک می‌کند. در این محیط، کارکنان به آزادی بیان نظر، دریافت بازخورد سازنده و داشتن اعتماد به دیگران دسترسی دارند،

اخلاقی در جامعه می‌توانند به‌عنوان راهنمایی برای مدیران و کارکنان در مدیریت ورزش عمل کنند. فعالیت‌های جامعه‌محور و ایجاد فضایی اخلاقی در جامعه می‌تواند به ترویج اخلاق حرفه‌ای کمک کند. همچنین، بازخورد و واکنش‌های جامعه نسبت به رفتارها و تصمیم‌گیری‌های اخلاقی نیز می‌توانند تأثیرگذار باشند و به تشویق رفتارهای اخلاقی در مدیریت ورزش کمک کنند.

چهارمین مضمون شناسایی‌شده، عوامل فرهنگی است. عوامل فرهنگی نقش بسیار مهمی در توسعه اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش دارند. ارزش‌ها در فرهنگ جامعه نقش کلیدی در توسعه اخلاق حرفه‌ای دارند. ارزش‌ها تعیین کننده اصول و معیارهای اخلاقی هستند و تعیین می‌کنند که چه رفتاری در مدیریت ورزش قابل قبول است و می‌توان گفت فرهنگ بر همه حوزه‌های اخلاقی دیگر مؤثر است (۱۸). ارزش‌هایی مانند انصاف، راستی، احترام، همکاری و شفافیت می‌توانند به توسعه اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش کمک کنند. ارزش‌هایی که در فرهنگ جامعه ترویج می‌یابند، می‌توانند به‌عنوان راهنمایی برای مدیران و کارکنان در تصمیم‌گیری‌ها و رفتارهای اخلاقی عمل کنند. نگرش‌ها و اعتقادات نیز تأثیر مستقیمی در توسعه اخلاق حرفه‌ای دارند. نگرش‌ها و اعتقادات فرهنگی می‌توانند تأثیرگذار باشند و الگوهای رفتاری اخلاقی را تشکیل دهند. برای توسعه اخلاق حرفه‌ای، نگرش‌ها و اعتقاداتی که به ترویج اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش می‌انجامد باید ترویج شوند و آموزش و آگاهی درباره ارتباط بین نگرش‌ها و رفتارهای اخلاقی ارائه شود. رفتارها نیز نشانگر اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش هستند. رفتارهای اخلاقی که در فرهنگ جامعه ترویج می‌یابند، می‌توانند به توسعه اخلاق حرفه‌ای کمک کنند. مدیران و کارکنان باید رفتارهایی را نشان دهند که با اصول و ارزش‌های اخلاقی سازگار باشند و نمونه‌ای برتر از رفتارهای اخلاقی در مدیریت ورزش

که این امور می‌تواند به تقویت اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش کمک کنند.

سومین مضمون شناسایی‌شده، عوامل محیطی است. این عوامل را می‌توان در ارتباط با ارزش‌های میانی-تلفیقی جای داد. احترام به دیگران، احترام به پیشکسوتان، تیم-گرایی، تواضع و صداقت از جمله مفاهیمی هستند که با تعامل با محیط شکل می‌گیرند (۱۷). مطابق با یافته مطالعه مندعلی زاده (۱۳۹۹) نهادینه شدن اخلاق در ورزش نیازمند هم‌افزایی در محیط سازمانی ورزش است. این محیط سازمانی گسترده شامل وزارت ورزش و جوانان، کمیته ملی المپیک، کمیته ملی پارالمپیک، فدراسیون‌های ورزشی و ادارات و سایر بازیگران ورزشی است (۱۶). در واقع متأثر از نقش عوامل محیطی بر اخلاق حرفه‌ای می‌توان گفت فشارهای خارجی می‌تواند تأثیر قابل توجهی در توسعه اخلاق حرفه‌ای داشته باشند. فشارهای خارجی شامل توقعات جامعه، حامیان ورزش، حامیان تجاری و حتی رقبای رقابتی است. این فشارها می‌توانند تحت عنوان انگیزه‌ها یا تهدیدها عمل کنند و بر رفتارها و تصمیم‌گیری‌های اخلاقی در مدیریت ورزش تأثیرگذار باشند. برای توسعه اخلاق حرفه‌ای، مدیران و کارکنان باید در برابر فشارهای خارجی مقاومت و ارزش‌ها و اصول اخلاقی را حفظ کنند. رسانه‌ها نقش مهمی در توسعه اخلاق حرفه‌ای دارند. رسانه‌ها می‌توانند به نمایش قرار دادن ارزش‌ها و اصول اخلاقی در مدیریت ورزش کمک کنند و رفتارهای اخلاقی را ترویج کنند. از طریق گزارش‌های مثبت و منفی، رسانه‌ها می‌توانند تأثیر مستقیمی بر رفتارها و تصمیم‌گیری‌های اخلاقی در مدیریت ورزش داشته باشند. به همین دلیل، همکاری با رسانه‌ها و ایجاد ارتباط مؤثر با آن‌ها برای منتقل کردن پیام‌های اخلاقی و ارزش‌های مدیریت ورزش بسیار مهم است. جامعه نیز نقشی فعال در توسعه اخلاق حرفه‌ای مدیریت ورزش دارد. ارزش‌ها و اصول

اخلاق حرفه‌ای مدیریت ورزش نقش مهمی دارند. این عوامل می‌توانند با ایجاد قوانین و مقررات مناسب، رعایت قواعد و مقامات حقوقی و تشدید مسئولیت‌پذیری و شفافیت، به تقویت اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش کمک کنند. بنابراین، توسعه اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش به واسطه تأثیر عوامل متعددی امکان‌پذیر می‌شود که شامل: عوامل فردی، سازمانی، محیطی، فرهنگی، آموزشی و حقوقی می‌باشند. سازمان‌های ورزشی می‌بایست شرایط محیط کاری مناسب را فراهم نموده و استانداردها و ارزش‌های اخلاقی را مشخص نمایند. فرهنگ جامعه ورزشی نیز باید بر احترام به اخلاقیات و ارزش‌های فرهنگی تأکید؛ و اخلاقیات را توسعه دهد. همچنین آموزش‌های مناسب و طراحی برنامه‌های آموزشی مؤثر در توسعه اخلاق حرفه‌ای مدیران ورزشی مسئله‌ای مهم می‌باشد که باید به آن توجه گردد. در نهایت، قوانین و مقررات حقوقی نقش مهمی در تقویت اخلاق حرفه‌ای ایفا می‌کنند و باید به‌طور کامل رعایت گردند. با توجه به تأثیر این عوامل، توسعه اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش میسر خواهد بود و بهبود کیفیت مدیریت ورزشی و ارتقای ارزش‌های اخلاقی در این حوزه را فراهم می‌کند.

باشند. پنجمین مضمون شناسایی‌شده، عوامل آموزشی است. آموزش رسمی یکی از عوامل مهم در توسعه اخلاق حرفه‌ای است. آموزش رسمی شامل دوره‌ها و برنامه‌های آموزشی است که از طریق مؤسسات آموزشی و دانشگاه‌ها ارائه می‌شود. این آموزش‌ها می‌توانند به دانشجویان و افرادی که در حوزه مدیریت ورزش فعالیت می‌کنند، اصول و مفاهیم اخلاق حرفه‌ای را آموزش دهند و ارزش‌ها و استانداردهای اخلاقی را پرورش دهند. آموزش غیررسمی نیز نقش مهمی در توسعه اخلاق حرفه‌ای دارد. این آموزش‌ها می‌توانند از طریق کارگاه‌ها، سمینارها، کنفرانس‌ها و منابع آموزشی آنلاین ارائه شوند. آموزش غیررسمی می‌تواند به مدیران و کارکنان ورزشی امکان بدهد تا با مباحث اخلاق حرفه‌ای آشنا شوند، مهارت‌های اخلاقی را تقویت کنند و با مطالعات و پژوهش‌های اخلاق حرفه‌ای در حوزه مدیریت ورزش آشنا شوند. مشاوره و راهنمایی نیز می‌تواند به توسعه اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش کمک کند. ارائه مشاوره توسط افراد ذی‌نفع متخصص و با تجربه می‌تواند به مدیران و کارکنان ورزشی در برطرف کردن مسائل اخلاقی کمک کند و راهنمایی‌های لازم را در خصوص تصمیم‌گیری‌های اخلاقی ارائه دهد.

آخرین مضمون شناسایی‌شده در ارتباط با عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش ایران، عوامل حقوقی است. قوانین و مقررات حقوقی یکی از عوامل حقوقی مهم در توسعه اخلاق حرفه‌ای است. قوانین و مقررات مرتبط با مدیریت ورزش، شامل قوانین ضد دوپینگ، قوانین درباره عدالت و تقسیم منابع، قوانین مالکیت فکری و سایر قوانین مربوط به اخلاق حرفه‌ای می‌شوند. رعایت این قوانین و مقررات می‌تواند به تقویت اخلاق حرفه‌ای در مدیریت ورزش کمک کند و از رفتارهای ناخوشایند و نافرمانی جلوگیری نماید. اساساً عوامل حقوقی شامل قوانین، مقررات، قواعد و مقامات حقوقی، در توسعه

References

1. ZARE ABANDANSARI, Mohammad. Designing a Model of Influencing Factors on Development of Communication between Sports Federations of Iran and Persian Gulf Countries. *Human Resource Management in Sports*, 2023, 10.2: 367-385. (in Persian)
2. RASHIDI, Ali; AHMADI, Sirius; SOLYMANI, Majid. A Professional Development Model for Sport Managers in Iranian Sports Organizations. *Strategic Studies on Youth and Sports*, 2023, 22.59: 121-138. (in Persian)
3. DE ZOYSA, A. H. N. Inculcating professional ethics among employees in the workplace: A systematic literature review. 2022.
4. HEYDARI, Mohammad, et al. Identify Barriers to Developing of Professional Ethics for Sports Organization Managers. *Organizational Behavior Management in Sport Studies*, 2019, 6.3: 23-35. (in Persian)
5. SALIMI, Mehdi. The Mediating Role of Professional Ethics in the Relationship of the Organizational Culture with Social Responsibility and the Organizational Commitment in Sports Organizations. *Journal of New Studies in Sport Management*, 2020, 1.1: 1-9. (in Persian)
6. MILANOVIĆ, Ljubica, et al. Ethics and sports, ethics in sports, sports ethics: Aspects of consideration of different authors. *Fizičko vaspitanje i sport kroz vekove*, 2021, 8.2: 16-32.
7. CHARKHAB, Malihe; HOSSEINPOUR, Mohammad; NASSIRI, Maria. Provide a framework for developing the professional ethics of managers with a future research approach. *Journal of Educational Scinces*, 2020, 27.2: 201-224. (in Persian)
8. ZAKIZADEH, Ahmad, et al. A Review of Research on the Professional Ethics of Managers. *International Journal of Ethics and Society*, 2023, 5.1: 4-12. (in Persian)
9. NEJATI, Nasrin, et al. Provide a Model for Evaluating Public Policy with an Emphasis on Professional Ethics. *International Journal of Ethics and Society*, 2021, 3.1: 24-32. (in Persian)
10. Eskandari S, Ghafouri F. The role of social networks in the development of public sport. In Second National Conference of Scientific Association of Sport Management, Association of Sport Management, Tehran. (in Persian) 2016.
11. COWTON, Christopher J. Putting creditors in their rightful place: corporate governance and business ethics in the light of limited liability. *Journal of business ethics*, 2011, 102.Suppl 1: 21-32.
12. MARQUES-SULÉ, Elena, et al. Attitudes towards learning professional ethics in undergraduate physiotherapy students: A STROBE compliant cross-sectional study. *Nurse Education Today*, 2021, 98: 104771.
13. ASADI, Ruholah, et al. Modeling Ethical Behaviors Based on the Roles of Managers in Ministry of Sports and Youth. *Strategic Studies on Youth and Sports*, 2020, 19.47: 105-132. (in Persian)

14. VOCINO, Andrea; MCCLAREN, Nicholas. An empirical investigation of the professional identification of sales managers and their ethical intentions. *Journal of Business & Industrial Marketing*, 2022, 37.11: 2231-2246.
15. AGHOLOR, Solomon I.; AGHOLOR, Patience Adesuwa. Influence of application of professional ethics on job effectiveness of secretaries in delta state polytechnics. *Nigerian Journal of Business Education (NIGJBED)*, 2020, 7.1: 333-340.
16. Mondalizadeh Z. Designing a Model for Institutionalization of Ethics in Sport. *Ethics in Science and Technology* 2021; 15 (4) :147-154. URL: <http://ethicsjournal.ir/article-1-2093-fa.html>.
17. ghorbani, M., amirimoghadam, M., Zareian, H. Identification and Formulation of a Model of Ethical Values in Iranian Sport. *Research on Educational Sport*, 2019; 7(17): 277-304. doi: 10.22089/res.2018.5239.1398
18. pourabdi, J., Ramzaninejad, R., besharatimoghadam, M. (2023). 'The dominant approach to research in the field of ethics in sports', *Quarterly Scientific Journal of Applied Ethics Studies*, 19(2), pp. 111-138. doi: 10.22081/jare.2023.67133.1847